

Obrim bé les aules, enfortim el sistema educatiu - Marina Sureda

Article a càrrec de Marina Sureda, professora i membre de la Intersindical-CSC Educació al Vallès Occidental. Publicat originalment a Nació Digital.

“Emergència educativa”. Així és com el conseller Bargalló va anomenar l’estat en el qual es troba l’educació catalana de cara al curs vinent. Però el problema és que l’emergència no comença al setembre sinó que la tenim a sobre des del primer dia que es van tancar les aules i el Govern no n’ha estat conscient fins ara, o, almenys, no ha actuat en conseqüència en aquesta gestió de la crisi de la Covid-19.

Des del primer dia de confinament s’ha anat tard i malament en gairebé totes les mesures preses. No hi ha hagut instruccions clares i directes que ajudessin els docents i els alumnes a adaptar-se a les noves circumstàncies, no s’ha dotat de més recursos per poder fer front a les dificultats i les desigualtats que han generat el confinament —és més, es van aturar els nomenaments de les substitucions i encara es comptava amb una plantilla més reduïda—, els materials de connectivitat per a l’alumnat que ho necessitava no ha arribat a totes les llars que els calia i s’ha deixat absolutament fora de la presa de decisions tota la comunitat educativa, inclosos els representants dels treballadors que havien d’aplicar les mesures, com per exemple, el famós pla de reobertura de centres. Tot això són exemples de la gestió de l’educació durant el confinament que ja feien pensar que el retorn a les aules no seria gaire millor.

about:blank

El Departament d’Educació ha tingut gairebé tres mesos per pensar i preparar una reobertura amb les garanties suficients per poder preservar el dret a la salut i el dret a l’educació, que han d’anar estrictament de la mà en els temps que corren, per responsabilitat social. Tres mesos que no han servit ni tan sols per garantir que hi hagi material d’higiene de mans a tots els centres i que alguns l’hagin hagut de portar de casa els mateixos docents o aportar-lo les famílies. Altres sistemes educatius europeus com l’alemany, el grec o el portuguès, han pogut garantir aquests drets i a més a més no només ho han fet per una part dels alumnes, sinó per a tots els infants i joves.

Malgrat que el retorn a les aules no hagi estat el que s’esperava, ara s’hauria d’estar preparant el curs vinent. Un Departament que vulgui aplicar polítiques d’esquerres hauria d’aprofitar la crisi per convertir-la en una oportunitat i repensar i consolidar un servei públic essencial i dotar-lo de mitjans estructurals, no només conjunturals i transitoris. Si realment se li té

aquesta consideració de servei públic essencial, s'hauria de començar a posar remei a les grans mancances estructurals que arrossega des d'abans i tot de les retallades de 2010. Tot i ser conscients que sense que Catalunya patís un dèficit fiscal de 16.000 milions anuals seria més fàcil arribar al 6% del PIB d'inversió en educació que marca la LEC —o al 7% que demanem des de la Intersindical-CSC—, s'ha de fer i hi ha marge per un esforç per anar pujant de la manera més àgil possible de l'irrisori 3,67% que tenim actualment.

Com a institució que és, l'escola ha de poder garantir la justícia social, els drets i la igualtat del seu bé més preuat, els infants i joves d'aquest país. I per fer això necessita tenir les eines i els mitjans necessaris. Per posar aquests infants i joves al centre de les polítiques educatives cal que els perímetres funcionin. El curs que començarà al setembre ha de poder garantir l'assistència als centres de tots els alumnes tots els dies en l'horari habitual d'abans que una pandèmia mundial ens fes trontollar els esquemes. La presencialitat és la mesura més igualadora que tenim ara per ara i ens ajuda a minimitzar les desigualtats socials i la segregació escolar.

En temps de pandèmia, per poder garantir això es necessiten més espais, que volem pensar que ja s'hi està treballant, i més personal. Segons els nostres càlculs, es necessita un increment mínim de 30.000 docents per començar el curs amb els mitjans suficients per garantir el funcionament del sistema educatiu respectant tots els drets i necessitats dels alumnes, garantint l'atenció necessària i complint totes les normes de prevenció i salut fruit de la pandèmia. Considerem que és una xifra raonable i realista i que s'allunya de proclames fàcils de doblar plantilles quan sabem que ni tan sols existeix aquesta quantitat de docents.
about:blankjavascript:false

No sabem quines seran les condicions sanitàries a l'hora de començar el curs, però això no és excusa per tenir ja els diferents escenaris treballats i consensuats. L'única gran certesa que tenim sobre com afectarà el coronavirus a l'entorn educatiu és que tenim moltíssimes incerteses, per tant, les campanyes propagandístiques maquillades de ciència són molt perilloses si ens han de fer abaixar la guàrdia. Els treballadors de l'educació, les famílies i la societat en general han fet un esforç gegantí per adaptar-se al confinament. Aquesta adaptació en temps rècord de tothom, però també dels docents, a les dures circumstàncies a les quals ens va abocar la crisi sanitària hauria de ser aplaudida i reconeguda com es mereix i no estar patint una campanya de desprestigi que, a més d'estar mal enfocada pel que fa a l'objectiu, és contraproductiva si el que realment es vol és un setembre en unes millors condicions. Jugar a afeblir la força negociadora pot ser molt perillós.

Tot i que en molts casos les crítiques de l'opinió pública a la gestió de la crisi per part del Departament d'Educació han tingut motius de pes per ser-hi, s'ha fixat el focus de manera intencionada en les polítiques educatives per deixar de banda altres polítiques socials i de conciliació familiar, com el permís retribuït, que tant s'han trobat a faltar en temps de confinament i de desconfinament. La solució no passa per enfrontar uns treballadors amb uns altres, sinó per l'enfortiment de les polítiques socials en general.

Des de la Intersindical-CSC continuem pensant que la via més constructiva i eficaç d'afrontar la relació amb el Departament és la del diàleg i la negociació. És l'hora que el Govern estigui a l'altura i prepari el curs vinent tenint en compte la comunitat educativa i abocant-hi tots els recursos necessaris. Perquè la responsabilitat de poder garantir el dret a l'educació ens la fem també nostra demanem que el Govern no torni a desaprovechar una altra oportunitat de fer les coses bé i no segueixi obviant els agents que els poden donar un punt de vista indispensable per afrontar com toca aquesta emergència educativa que fa dies que vivim.